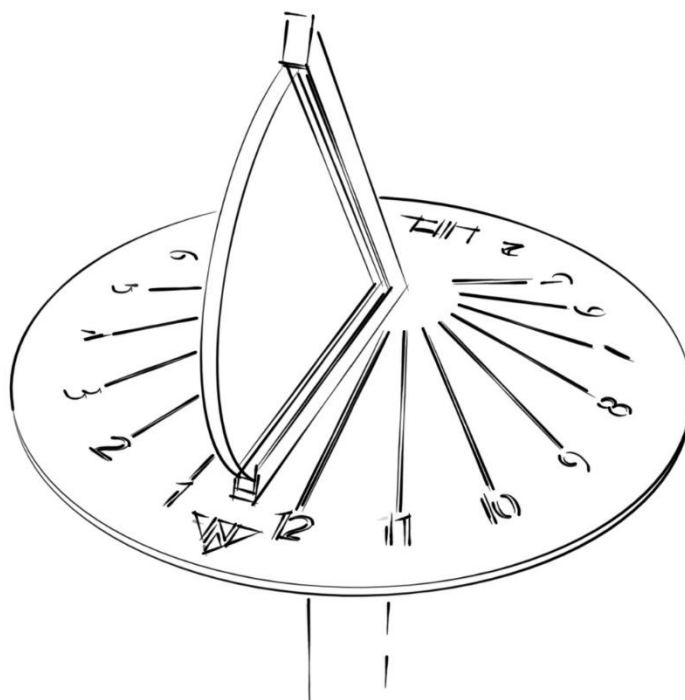

Lielzeltiņu saules pulkstenis

Uz Lielzeltiņu observatorijas terases ir horizontālā tipa saules pulkstenis - gadsimtiem senas laika mērīšanas tradīcijas turpinātājs mūsdienās. Šobrīd saules pulksteņi kalpo gan kā dizaina elementi, gan joprojām spēj rādīt pareizu laiku. Lielzeltiņu observatorijas pulksteņa nerūsējošā tērauda konstrukcija tematiski sasaucas ar astronomijas tehnisko pusi, bet stikla gnomons - ar astronomijas romantisko un noslēpumaino raksturu. Atbilstoši observatorijas saimnieka Sergeja Kļimanska vēlmei stiklā ietverti Oriona zvaigznāja raksturīgie spīdekļi.

Ciparnīcas stundu zīmes rāda laiku 2. joslai jeb tā saucamajam ziemas laikam. Ja spēkā ir vasaras laiks, jāpieskaita viena stunda. Tomēr tas vēl nav viss - Saules kustība pie debess gada laikā periodiski mainās, radot nelielas novirzes no standarta pulksteņu laika saskaņā ar tā saucamo laika vienādojumu. Tādēļ, lai iegūtu standarta laiku, **pie saules pulksteņa rādītā laika ir jāpieskaita (+) vai jāatskaita (-)** aptuveni līdz 5 minūtēm vasarā un aptuveni līdz 15 minūtēm ziemā. Vērtības vairākiem datumiem gada ietvaros ir šādas:

1.jan	3:30	1.mai	-2:50	1.sep	0
15.jan	9:20	15.mai	-3:40	15.sep	-4:40
1.febr	13:30	1.jūn	-2:10	1.okt	-10:40
15.febr	14:10	15.jūn	0:27	15.okt	-14:10
1.mar	12:20	1.jūl	3:50	1.nov	-16:30
15.mar	9:00	15.jūl	5:50	15.nov	-15:30
1.apr	4:00	1.aug	6:20	1.dec	-11:00
15.apr	0	15.aug	4:30	15.dec	-5:00

Ciparnīca norāda arī virzienu uz ziemeļiem, un mēs uzskatāmi varam redzēt, ka pusdienas laiks (t.i. moments, kad Saule ir tieši dienvidos) nav pl 12, bet gan starp 12 un 13. Ciparnīca attēlo Lielzeltiņu logotipu un dibināšanas gadu - 2014.

*Saules pulkstenis izgatavots 2018. gadā
Projekta autors - Mārtiņš Gills
Stikla māksliniece - Bārbala Gulbe
Metāla meistars - Aivars Oleksāns*